

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านบริการวิชาการแก่สังคม โทร. ๐ ๒๗๑๐ ๔๑๑
ที่ พิเศษ/๒๕๖๓ วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอรายงานผลการจัดโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society) โดยบูรณาการร่วมกับสาขาวิชบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดปราจีนบุรี ปีที่ ๔ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน

ตามที่คณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านบริการวิชาการแก่สังคม ได้ดำเนินการโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society) โดยบูรณาการร่วมกับสาขาวิชบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดปราจีนบุรี ปีที่ ๔ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ – ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยใช้งบประมาณรายจ่ายจากรายได้ ไปแล้วนั้น

บันทึกนี้ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการจัดทำรายงานผลการจัดโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society) โดยบูรณาการร่วมกับสาขาวิชบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดปราจีนบุรี ปีที่ ๔ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวอุมาภรณ์ ไทยเจริญ)

กรรมการและเลขานุการ

๗๘๙

✓

(รองศาสตราจารย์นพคุณ คุณาชีวะ)

รองอธิการบดีฝ่ายนโยบายและแผน
๒๔ มิ.ย. ๒๕๖๓

รายงานผลการประเมิน

โครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society)

โดยบูรณาการร่วมกับสาขาวิชาบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปราจีนบุรี ปีที่ ๔

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

วันที่ ๑๙-๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ณ สาขาวิชาบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดปราจีนบุรี

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ยึดมั่นในพันธกิจด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง คือ การให้บริการวิชาการไปสู่สังคมและท้องถิ่นให้สามารถได้รับประโยชน์จากการให้บริการวิชาการ โดยคาดหวังว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเพิ่มทักษะการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม บริบทด้านการศึกษาการส่งเสริมความรู้ให้ชุมชน สามารถพัฒนางาน สร้างอาชีพ เพื่อทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความมั่นคงทางรายได้ สามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้ ความสามารถที่จะสร้างความก้าวหน้าให้แก่ตนเอง ส่งผลให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อให้กิจกรรมการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมเป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิชาบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดปราจีนบุรี จึงได้สำรวจความต้องการและระดมความคิดเห็น พร้อมทั้งสรุปความต้องการของท้องถิ่นเพื่อรับบริการวิชาการวิชาชีพ/องค์ความรู้ที่จำเป็นจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนชาวปราจีนบุรี โดยได้พัฒนาระบบการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องแบบบูรณาการ กล่าวคือ มีลักษณะเป็นการจัดการเรียนรู้เป็นแบบกิจกรรม ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามความคาดหวังของมหาวิทยาลัย คือ นอกจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีความรู้ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์อย่างมีอาชีพแล้ว ยังจะต้องเผยแพร่ความรู้ไปยังผู้อื่นในอาชีพเดียวกันที่ไม่มีโอกาสมาเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ และขยายผลเป็นเครือข่ายให้ทุกคนเพิ่มพูนความรู้เข่นกัน โดยครั้งนี้เป็นความร่วมมือจากทุกคณะของมหาวิทยาลัย ในการจัดอาจารย์และวิทยกรผู้เชี่ยวชาญ เดินทางไปให้ความรู้ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อถ่ายทอดกิจกรรมความรู้ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและบุคคลทั่วไป และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่บูรณาการกับวิชาที่สอนด้วย

มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี จึงได้ร่วมจัดกิจกรรมให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพเชิงบูรณาการของความรู้ที่หลากหลายแก่ประชาชนในจังหวัดปราจีนบุรี โดยให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเองและชุมชน ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อระตระหนักร่วมกับการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ควรเป็นไปตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับได้รับการเสริมสร้างการเรียนรู้เต็มศักยภาพและสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จะทำให้เกิดพลังชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง อันเป็นรากฐานที่มั่นคงในการเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีความยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

๑. เพื่อให้บริการวิชาการแก่ผู้สูงวัยในเขตพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรีและพื้นที่บริเวณใกล้เคียง
๒. เพื่อให้ผู้สูงวัยที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม
๓. เพื่อให้ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้จากการเข้าอบรมนำไปบูรณาการให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับภารกิจของตนเอง

ขอบเขตการประเมิน

ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมฯ คือ ประชาชนทั่วไป จำนวน ๗๐๐ คน

วิธีดำเนินการประเมิน

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการฯ โดยการแจกแบบสอบถามให้ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมฯ จำนวน ๗๐๐ คน และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๕๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๗๑

๒. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	๔.๕๐ - ๕.๐๐	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๐ - ๔.๔๙	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๐ - ๓.๔๙	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๐ - ๒.๔๙	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	๐.๐๐ - ๑.๔๙	หมายถึง	ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการประเมิน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ตาราง ๑ จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการอบรมฯ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๒๑๑	๓๗.๔๑
หญิง	๓๔๗	๖๒.๑๙
อายุ		
๔๐-๕๐ ปี	๓๑๕	๕๖.๔๕
๕๑-๖๐ ปี	๑๐๑	๑๘.๑๐
๖๑-๗๐ ปี	๙๓	๑๖.๖๖
๗๑ ปีขึ้นไป	๔๙	๘.๗๙
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	๖๙	๑๒.๑๙
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๔๕	๘.๐๗

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา (ต่อ)		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	๒๗	๔.๑๒
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	๑๖	๒๐.๗๙
ปริญญาตรี	๒๐๐	๓๘.๔๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๑๖	๓.๘๙
อาชีพ		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	๕๓	๑๖.๖๗
พนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน	๗๑	๑๒.๗๒
รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	๔๒	๗๔.๗๐
แม่บ้าน/เกษยณอายุ	๑๒๓	๒๒.๐๔
เกษตรกร	๙๘	๑๗.๕๖
รับจ้างทั่วไป	๙๑	๑๖.๓๑
รวม	๕๕๘	๑๐๐.๐๐

จากตาราง ๑ พบร่วม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๒.๑๙ และ เพศชาย ร้อยละ ๓๗.๘๑ เมื่อพิจารณาตามอายุพบว่า ร้อยละ ๕๖.๔๔ มีอายุระหว่าง ๔๐-๕๐ ปี รองลงมาอายุ ระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี ร้อยละ ๑๘.๑๐ อายุระหว่าง ๖๑-๗๐ ปี ร้อยละ ๑๖.๖๖ และอายุ ๗๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๗.๗๙

การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากถึงร้อยละ ๓๘.๔๔ รองลงมาจะเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ร้อยละ ๒๐.๗๙ สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ ๑๘.๗๙ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๑๒.๑๙ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๘.๐๗ และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ร้อยละ ๔.๑๒

อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านและผู้เกษยณอายุ ร้อยละ ๒๒.๐๔ รองลงมาเป็น เกษตรกร ร้อยละ ๑๗.๕๖ ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ ๑๖.๖๗ รับจ้างทั่วไป ร้อยละ ๑๖.๓๑ รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ ๑๘.๗๙ และเป็นพนักงานบริษัท/องค์กรเอกชน ร้อยละ ๑๒.๗๒

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society)

ตาราง ๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society)

ความคิดเห็นรายด้าน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
๑. ด้านซื่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสารจากการรับบริการวิชาการและวิชาชีพ	๔.๔๕	๐.๓๐๐	มาก
๒. ด้านปัจจัยที่ทำให้สนใจในโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ	๔.๕๓	๐.๒๙๗	มากที่สุด
๓. ด้านความสนใจต่อการบริการวิชาการแก่ชุมชน	๔.๔๙	๐.๒๘๕	มาก
๔. ด้านความคิดเห็นต่อวิทยากร	๔.๕๑	๐.๒๙๗	มากที่สุด
รวม	๔.๕๒	๐.๒๙๔	มากที่สุด

จากตาราง ๒ พบร้า ผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society) มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๒$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบร้า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ด้านคือ ด้านปัจจัยที่ทำให้สนใจในโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ ($\bar{X} = ๔.๕๓$) และด้านความคิดเห็นต่อวิทยากร ($\bar{X} = ๔.๕๑$) รองลงมา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ๒ ด้านคือ ด้านความสนใจต่อการบริการวิชาการแก่ชุมชน ($\bar{X} = ๔.๔๙$) และด้านซื่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสารจากการรับบริการวิชาการและวิชาชีพ ($\bar{X} = ๔.๔๕$)

ตาราง ๓ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ด้านซื่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสารจากบริการวิชาการและวิชาชีพ

ด้านซื่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสาร จากการรับบริการวิชาการและวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
๑. บุคคลในครอบครัว	๔.๕๔	๐.๒๙๗	มากที่สุด
๒. ป้ายประชาสัมพันธ์/สาขาวิชบริการฯ ประจำปูรี	๔.๖๓	๐.๓๒๐	มากที่สุด
๓. ผู้นำชุมชน	๔.๕๑	๐.๒๙๕	มากที่สุด
๔. หน่วยงานราชการ	๔.๕๙	๐.๓๑๕	มากที่สุด
๕. เสียงตามสายชุมชน	๔.๕๕	๐.๓๐๒	มากที่สุด
๖. เว็บไซต์มหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาฯ ประจำปูรี	๔.๕๒	๐.๓๐๐	มากที่สุด
๗. เพื่อนร่วมอาชีพ	๔.๕๖	๐.๒๗๐	มาก
รวม	๔.๕๕	๐.๓๐๐	มาก

จากตาราง ๓ พบร้า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นด้านซื่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสารจากการบริการวิชาการและวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๕๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๓ อันดับแรก พบร้า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด จากการได้รับข้อมูลข่าวสารจากป้ายประชาสัมพันธ์/สาขาวิชบริการฯ ประจำปูรี ($\bar{X} = ๔.๖๓$) รองลงมาคือจากหน่วยงานราชการ ($\bar{X} = ๔.๕๙$) และจากเสียงตามสายชุมชน ($\bar{X} = ๔.๕๕$) ตามลำดับ

ตาราง ๔ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ด้านปัจจัยที่ทำให้สนใจในโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ

ด้านปัจจัยที่ทำให้สนใจในโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
๑. การประชาสัมพันธ์	๔.๕๐	๐.๒๙๕	มากที่สุด
๒. สิ่งแวดล้อมและสังคมแห่งการเรียนรู้	๔.๕๓	๐.๒๙๐	มากที่สุด
๓. การพัฒนาและการเพิ่มพูนความรู้	๔.๕๓	๐.๒๙๓	มากที่สุด
๔. การได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการ	๔.๕๓	๐.๒๙๙	มากที่สุด
๕. การเรียนรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมจากโครงการ	๔.๕๖	๐.๓๐๒	มากที่สุด
๖. การพัฒนา/เปลี่ยนแปลงศักยภาพการทำงาน	๔.๕๔	๐.๓๑๑	มากที่สุด
๗. ต้องการความรู้จากการไปประยุกต์ใช้ประโยชน์	๔.๕๓	๐.๓๐๒	มากที่สุด
๘. ต้องการความรู้สร้างเสริมอาชีพ	๔.๕๕	๐.๒๙๗	มากที่สุด
๙. การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสบการณ์จากผู้รู้/ผู้ร่วมอาชีพ	๔.๕๔	๐.๒๙๔	มากที่สุด
๑๐. มีความเชื่อมั่นในความรู้ที่ได้รับจากการฝึกการอบรม	๔.๕๐	๐.๒๙๔	มากที่สุด
รวม	๔.๕๐	๐.๒๙๗	มากที่สุด

จากตาราง ๔ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นด้านปัจจัยที่ทำให้สนใจในโครงการบริการวิชาการและวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๓ อันดับแรก พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด จากปัจจัยการเรียนรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมจากโครงการ ($\bar{X} = ๔.๕๖$) รองลงมาคือจากปัจจัยที่ต้องการความรู้สร้างเสริมอาชีพ ($\bar{X} = ๔.๕๕$) และปัจจัยการพัฒนา/เปลี่ยนแปลงศักยภาพการทำงาน และการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสบการณ์จากผู้รู้/ผู้ร่วมอาชีพ ($\bar{X} = ๔.๕๔$) ตามลำดับ

ตาราง ๕ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ด้านความสนใจต่อการบริการวิชาการแก่ชุมชน

ด้านความสนใจต่อการบริการวิชาการแก่ชุมชน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
๑. ประเด็นหัวข้อเรื่องที่ฝึกอบรมตรงกับความต้องการ	๔.๔๙	๐.๒๙๒	มาก
๒. เป็นหัวข้อเรื่องที่ทันสมัย	๔.๔๙	๐.๒๙๒	มาก
๓. เป็นหัวข้อเรื่องที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้	๔.๔๔	๐.๒๙๙	มากที่สุด
๔. เป็นความจำเป็นการเรียนรู้	๔.๔๓	๐.๒๗๕	มาก
รวม	๔.๔๙	๐.๒๙๕	มาก

จากตาราง ๕ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นด้านความสนใจต่อการบริการวิชาการแก่ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๔๙$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๓ อันดับแรก พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ให้ความสนใจต่อหัวข้อเรื่องที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ ($\bar{X} = ๔.๔๖$) รองลงมามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ เป็นหัวข้อเรื่องที่ทันสมัย ($\bar{X} = ๔.๔๙$) และประเด็นหัวข้อเรื่องที่ฝึกอบรมตรงกับความต้องการ ($\bar{X} = ๔.๔๙$) ตามลำดับ

ตาราง ๖ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ด้านความคิดเห็นต่อ
วิทยากร

ด้านความคิดเห็นต่อวิทยากร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
๑. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	๔.๕๐	๐.๒๙๑	มากที่สุด
๒. ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา	๔.๕๔	๐.๓๐๒	มากที่สุด
๓. การเข้มข้นเนื้อหาในการฝึกอบรม	๔.๔๙	๐.๒๙๘	มาก
๔. ความรู้และประสบการณ์ของวิทยากร	๔.๕๒	๐.๒๙๙	มากที่สุด
๕. มีความครบถ้วนของเนื้อหาในการฝึกอบรม	๔.๔๗	๐.๒๗๗	มาก
๖. การใช้เวลาตามที่กำหนดไว้	๔.๕๑	๐.๒๙๔	มากที่สุด
๗. การให้โอกาสซักถาม/การตอบข้อซักถาม	๔.๕๒	๐.๒๙๗	มากที่สุด
๘. ความเป็นมิตรและการมีมนุษยสัมพันธ์	๔.๕๕	๐.๓๐๖	มากที่สุด
รวม	๔.๕๑	๐.๒๙๙	มากที่สุด

จากตาราง ๖ พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นด้านความคิดเห็นต่อวิทยากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ๓ อันดับแรก พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิทยากรมีความมิตรและการมีมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = ๔.๕๕$) รองลงมาคือ วิทยากรมีความสามารถในการอธิบายเนื้อหา ($\bar{X} = ๔.๕๔$) ความรู้และประสบการณ์ของวิทยากร และการให้โอกาสซักถาม/การตอบข้อซักถาม ($\bar{X} = ๔.๕๒$) ตามลำดับ

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะต่อโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society)

ผู้เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของผู้สูงวัย (Aging Society) มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ข้อเสนอแนะต่อโครงการที่เข้ารับฝึกอบรม	
๑. ควรจัดโครงการอบรมฯ อย่างต่อเนื่อง	๑
๒. ควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดโครงการฯ เป็นหลักสูตรละ ๓ วัน หรือ ๗ วัน	๑
๓. ควรจัดทำเอกสารให้มีความถูกต้อง ชัดเจน เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ได้	๑
๔. ควรดำเนินการให้กับผู้สูงวัยที่ควรรู้ในการเข้าร่วมโครงการฯ ให้ชัดเจน	๑
๕. ควรเจาะลึกเนื้อหาในแต่ละโครงการฯ ให้ละเอียด ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคมได้	๑
๖. ควรเพิ่มแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	๑
๗. สถานที่อบรมไม่สะดวกต่อผู้สูงอายุ (ลำบากต่อการขึ้นลงบันได)	๑
หัวข้อการฝึกอบรมที่ต้องการให้จัดอบรมครั้งต่อไป	
๑. อบรมเกี่ยวกับกฎหมาย	๔
- กฎหมายใกล้ตัวที่จำเป็นต้องใช้และนำไปปฏิบัติ	
- กฎหมายเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก	
- กฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิ์	
- กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจออนไลน์	
- กฎหมายเกี่ยวกับพรบ. คอมพิวเตอร์ในการแชร์ข้อมูลบนสื่อออนไลน์	
๒. อบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	๒
- การใช้ Internet สำหรับผู้สูงอายุ	
- การใช้ Internet เพื่อค้นหาข้อมูลในชีวิตประจำวัน	
๓. อบรมเกี่ยวกับการตลาดออนไลน์	๒
- การนำผลิตภัณฑ์ไปขายในตลาดออนไลน์ ช่องทางและวิธีการขายแต่ละแหล่งข้อมูล	
และข้อดีข้อเสีย	
- การทำเว็บเพจทางการตลาด แอพพลิเคชั่นสำเร็จรูปในการซื้อขาย และข้อควรระวัง	
การใช้	
๔. อบรมเกี่ยวกับการเกษตร	๒
- การปลูกต้นไม้และการบำรุงดูแลรักษาต้นไม้	
- การปลูกผักในกระถางชีเมนต์	
๕. อบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต	๔
- การใช้ยาหรือการรักษาดูแล การบริการสายตา การบริการสุขภาพเพื่อสายตาที่ดี	
- การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันและสามารถนำไปใช้ได้จริง	
- อบรมธรรมะและสุขภาพจิต	
- ทักษะการให้คำปรึกษา การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน	
๖. อบรมเกี่ยวกับการเดินรำ การร้องเพลง	๙
- การรำวงในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม	
- การรำวงมาตรฐาน	
- การร้องเพลงพื้นบ้าน	
- การเดินนาสโลป	

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
- การเต้นลีลาศ	
- การขับร้องเพลงร่วมสมัย	
๗. อบรมเกี่ยวกับทักษะการพูด พิธีกร พิธีการต่าง ๆ	๔
- ทักษะการพูดในที่สาธารณะ	
- ทักษะการเป็นพิธีกรมืออาชีพที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	
- การจัดดอกไม้	
- การจับผ้าในพิธีการต่าง ๆ	
๘. อบรมหัวข้อสำหรับผู้สูงอายุที่สามารถนำไปปฏิบัติที่บ้าน	๑